

**СВОБОДА**

політична, просвіт-  
на і господарська  
... часопись ...

Виходить що-  
тижним в суботу.

Адреса Редакції і Адмі-  
ністрації Свобода:

Львів Ринок 10.

# СВОБОДА

Редактор: Др. Степан Баран.

**СВОБОДА**

коштує в Австро-  
Угорщині річно 8 К.,  
... піврічно 4 К., ...  
чвертьрічно 2 К.,  
в Німеччині 8 марок  
річно, 4 М. півріч-  
но, 2 марки чверть-  
річно; в Америці 3  
- долари річно.

Поодинокі числа  
коштує у Львові 12  
сот., на провінції 16  
сотиків.

## Росія республікою

Дотеперішній начальний командант ці-  
лої російської армії генерал Корнілов в по-  
розумінню з іншими російськими генералами,  
що стоять за приверненням царського ладу в  
Росії, збунтувався проти тимчасового пра-  
вительства і його керівника Керенського.  
Зібрав він коло себе доволі значне число  
війська і на його чолі вирушив до Петрогра-  
да, щоби увязнити тимчасове правитель-  
ство і захонити владу в свої руки.

Та президент міністрів Керенський не  
ждав, аж в Петрограді появиться Корнілов.  
В порозумінню і за згодою прочих міністрів  
рішив відобрати Корнілову владу началь-  
ного вождя, його і його сторонників увязнити,  
а себе проголосити начальним вождом. Те-  
пер начальним вождом цілої російської ору-  
жної сили є отже недавній молодий адвокат Ке-  
ренський. Тому однак, що він сам не розу-  
меться на веденню війни, іменував своїм ва-  
ступником давнішого начального вождя ге-  
нерала Алексєєва, задержуючи собі тільки  
політичну сторону ведення війни.

За Керенським заявили всі міністри,  
обі російські столиці — Петроград і Москва,  
міре військо і флота. В додатку військо Кор-  
нілова, що йшло на здобуте Петрограда,  
перейшло також на сторону Керенського і  
Корнілов зі своїми сторонниками генералами  
остав сам, його вкінці арештовано і віддано  
під воєнний суд за бунт. Ту треба згадати,  
що генерал Корнілов був противником авто-  
номії України і взагалі відносився непри-  
хильно до українців. Се мабуть в великій  
мірі було причиною, що Центральна Україн-  
ська Рада і Український Генеральний Секре-  
таріат станули однодушно по стороні Керен-  
ського, що певне причинилося до його у-  
спіху в боротьбі проти Корнілова.

Влада в Росії опинила ся нині в дій-  
сності в руках Керенського. По правді став  
він диктатором (самовладцем) з майже не-  
обмеженою властю. До його помочи утво-  
рено управу (так званий директоріат) з пяти  
членів: Керенський, президент міністрів, ге-  
нерал Сарховський — війна, адмірал Ворде-  
ревський — моринарка, Терещенко (з роду  
Українець) — заграничні справи, Нікітин —  
почти і телеграфі.

Щоби подолати кінець пробаи привер-  
нення царської влади, рішило тимчасове пра-  
вительство знести невідкладно, не вижидуючи  
рішення Установчих Зборів (Конституанти) мо-  
нархічний лад в Росії і безпроволочно про-  
голосити Росію республікою.

Заява тимчасового правительства, котрою  
зведено в Росії республіку, звучить:

Бунт Корнілова здавлено. Та значне  
буде замішане, викликане ним в армії і в  
краю. Знова вітчизні і її свободі загрожує  
омертвіла небезпека. Розваживши, що є кон-  
ечним означити політичну форму правління  
краю та з огляду на однодушну прихиль-  
ність для республіканської думки, тимчасо-  
ве правительство заявляє, що  
політичним устроєм Росії є ре-  
спубліка та проголошує Росію  
республіканською державою. —  
Нинішня конечність уполити ся безпроволочно  
рішучих мір, щоби обновити захитану  
владу державну, спонукала правительство  
віддати всю владу пяти міністрам під про-  
ведом годоваи міністерської ради. Тимчасове  
Правительство вважає своїм головним завда-

нем відбудову держави і обнозу боевої сили  
у війська.

Воно висказує переконанє, що тільки  
зєднанє всіх живучих сил краю вирве вітчиз-  
ну з прикрго положєня, в яким вона опини-  
ла ся. Правительство буде змагати до того,  
щоби доповнити ся, покликуючи в свій склад  
заступників всіх інших чинників, які висше  
ставляють вічні і загальні інтереси вітчизни  
від случайних приватних чи державних інте-  
ресів. Тимчасове правительство певне того,  
що в найближшій часі йому поведеть ся спо-  
внити зовсім своє завданє.

Якою дорогою підуть дальші події в  
Росії, на разі не звісно. Се тільки певне, що  
як доси, так і не будуче серед пануючого в  
Росії замішаня, Україна дальше буде здобу-  
вати нові права, аж до того, щоби стати па-  
ном своєї долі.

## Рішення Української Парламентарної Репрезентації

Українська Парламентарна Репрезента-  
ція на повнім засіданню 12. с. м. ухвалила  
отсі резолюції:

I. З огляду на заповіджену Австро-  
Угорщиною і Німеччиною декларацію про  
незалежність Польщі, утворенє польського  
правительства і знесенє дуалізму обсаджених  
областей Українська Парламентарна Репре-  
зентація закладає торжественний протест  
проти того, щоб українські часті занятих  
земель, а саме округи Холм, Грубешів, Тома-  
шів, далі Полісє, Підляшє і Волинь були  
піддані під владу будучого польського пра-  
вительства.

II. Українська Парламентарна Репрезен-  
тація приймає вправді з вдоволенєм до відомо-  
сти покликанє Українця до коронної ради,  
однак не вважає за вказанє змінити з тої  
причини свого опозиційного становища, до-  
ки український наряд на своїй національній  
області є відданий польській адміністрації і  
доки в коронній раді засідає Поляк як так  
званий міністер для Галичини, що остає в  
суперечности як з рівноправністю, яка є за-  
поручена конституцією, так і з державною  
безпосередністю українського народу.

III. Українська Парламентарна Репрезен-  
тація протестує як найенергічніше проти  
тенденційної, пасивности центрального пра-  
вительства супроти ярких надужить, яких  
допускають ся на українським населєню всі  
галицькі власті Політична адміністрація в  
Галичині легковажить собі набуті вже права  
українського народу, обсаджує державні і  
автономічні уряди польськими силами, україн-  
ських урядників задержує на польських об-  
састях, на господарським поли позбавляє  
українське населєне належної охорони, а крім  
того наражує його своїм безпосереднім по-  
ступованєм просто на господарську руїну.

IV. Українська Парламентарна Репрезен-  
тація звиває центральне правительство без-  
проволочно усунути сю систему, бо в прот-  
ивнім разі Українська Парламентарна Репре-  
зентація мусіла би вже в найближшій парла-  
ментарній сесії витягнути з того становища  
правительства як найдальше йдучі кон-  
секвенції.

## Дальша будова польської держави.

Дня 15. с. м. оголошено відручне ви-  
сьмо (патент) австрійського цїсаря Карла I. і  
німецького цїсаря Вільгельма II. з 12. вер-  
есня 1917 р., котрим вводиться в жите пер-  
ше польське правительство в Варшаві для  
польських земель, здобутих осередними дер-  
жавами від Росії.

Як звісно читачам „Свободи“, ще дня  
5. падолиста 1916 р. цїсарі Франц Йосиф I.  
і Вільгельм II. проголосили, що так зване  
Польське Королівство має творити самостій-  
ну державу — але тільки з російсько поль-  
ських земель. Рівночасно тоді шокійний ав-  
стрійський цїсар проголосив в окремих пи-  
сьмі, що Галичина має бути відокремлена  
від решти країв Австрії. Се стало ся тому,  
щоби вдоволити галицьких Поляків за се,  
що Галичини не прилучено до Польського  
Королівства.

Як орган польської влади в Варшаві  
утворено так звану Тимчасову Державну Ра-  
ду, головно з того цілю, щоби творила  
польське військо, котрого основою мали ста-  
ти польські легіони. Вербунок до польського  
війська зовсім не вдав ся,

Багато польських легіоністів за се  
заарештовано, а решту перевезено до Пере-  
мишля. Польська Тимчасова Державна Рада  
розвизала ся, бо більшість польської суспіль-  
ности все ще тягне за Росією. Одним сло-  
вом, відносини були там для Німеччини і  
Австрії не дуже приємні.

Мимо того однак, що Австрії і Німеччи-  
ні настрий польської суспільности був добре  
звісний, сі держави рішили ся зробити ще  
дальшу пробу для приєднаня для себе По-  
ляків і патентом з 12. с. м. вводять дійсні  
органи польської влади. Тим патентом утво-  
рено в Варшаві три органи державної зако-  
нодатної і виконуючої влади. Законоподатну  
владу буде мати Державна Рада з 50  
членів, відпоручників польських партій полі-  
тичних і організацій громадських. Буде се  
свого рода польський парламент, скликаю-  
ний від часу до часу Радою Регенційною.  
До хвилі покликаня польського короля або  
його заступника (регента) королівську владу  
буде виконувати Регенційна Рада в  
Варшаві, зложена з трех осіб, очевидно По-  
ляків. Ся Регенційна Рада покличе до життя  
третий орган польської влади польський  
кабінет в Варшаві під проводом прези-  
дента міністрів, котрий буде мати виконуючу  
владу.

Влада польських органів буде однак в  
часі війни обмежена, бо справи військової  
оборони, податків, доріг і т. д. будуть на-  
лежати дальше до німецького генерал губер-  
натора в Варшаві і до австро-угорського  
генерал-губернатора в Любліні, котрі по-  
тверджують закони ухвалені польською Дер-  
жавною Радою і видають від себе закони,  
що є в звязи з обороною краю.

Поляки з тої ласки не дуже вдоволені,  
бо вони хотіли би за дармо дістати

і Литву, Білу Русь та українські  
землі — хотіли би отже Польщі од морза  
до морза.

Ми не завидуємо Полякам, що дістать  
з ласки Німеччини і Австрії свою державу.



мусимо і будемо все проти того протестувати і до загину бороти ся, щоби ані пядь української землі — з окрема східна Галичина — не дістали ся від польське ярмо.

## Полеші для військових осіб.

**Звільнене з фронтової служби оставших одиноких синів родини і батьків шестеро дітей.**

Цісар Карло I. видав ось таке письмо: Довготривала війна наложива тяжкі обов'язки на всіх горожан держави. Щоби найтяжше діткнені родини в міру можливости ухоронити на будуче від нових тягарів, приказую, щоби низше наведені особи військової і боєвих формацій, о скільки не належать до заводового стану, були уживані на таких службових становищах, системізованих для здатних до служби на фронті, які не є наразені на постійні діляння неприятеля:

1) Оставші одинокі сини родин, з яких двох або більше синів уже полягло або вмерло від рэн, віднесених на війні або від воєнних трудів або від хороби, набутої в часі сповнюваня воєнної служби;

2) Батьки шестеро або більше незаосмотрених дітей, про удержане котрих мають дбати.

Заразом повідомляю про те мого міністра війни, спільного міністра скарбу (з огляду на Боснію і Герцеговину), мого міністра краєвої оборони, мого угорського міністра краєвої оборони, шефа генерального штабу, мого команданта морської маринарки і шефа відділу доповнення цілої оружної сили, щоби порозумівши ся взаємно, казали видати дальші зарядження в цілі перепровадження тої справи.

**Звільнене з фронтової служби 49. і 50. літних.**

Міністерство війни зарядило, щоби жовніри пописових літ 1867 і 1868. без ріжничі степеня здатности були уживані від тепер тільки в глибині краю.

**В який спосіб належить старати ся о звільнене з фронтової служби?**

Право вносити просьбу о звільнене з фронтової служби оставших одиноких синів родини, з яких двох або більше синів полягло

або вмерло в часі війни в наслідок воєнних причин або батьків шестеро або більше дітей — має найближша родина (батько, матір що до сина, жінка що до мужа) або місцева зверхність громадська, коли розходить ся о малолітні діти. Просьбу (найліпше відразу в німецькій мові) треба вносити через своє староство до відділу війська (полку, баталіону, компанії — шкадрони, батерії), при котрім служить той, коо хоче звільнити ся з фронтової служби до служби поза фронтом, при чім треба подати все число полевої почти. До просьби треба залучити витяг фамілійний виставлений через уряд парохіальний для вказаня числа дітей і їх віку (коли ходить о батька шестеро або більше дітей); коли знова ходить о звільнене з фронтової служби одиноких оставших синів родини, тоді крім вказу фамілійного треба долучити докази, що двох або більше синів вже полягло або померло в наслідок воєнних-подій (ран, недуги). До сего вистарчить посвідка (карта кореспонденційна) військового відділу, військового духовника або шпиталю, а в остаточнім разі, коли би сего не було, урядова посвідка громадського уряду про смерть інших членів родини; вистарчить також поклик на урядову листу втрат — треба однак навести число листи втрат.

Ця староство має розслідити, чи подані в просьбі дані є правдиві (в практиці будуть се робити жандарми), почім має ствердити правдивість поданих в просьбі дані і просьбу чим скорше відослати до поданої в просьбі команди, котра має такого жовніра сейча: з фронтової служби звільнити і дати йому відповідну легітимацію. Такі звільнені особи не вертають домів, але повинні служити поза фронтом.

Звертаємо увагу, що те звільнене не відноситься до тих, котрі мали тільки одного брата, що погіб або помер на війні, або до дійсних одинаків, що не мали жадних братів. Так само всі шестеро або більше дітей мусять тепер жити і бути незаосмотрені.

Жовніри уроджені в 1867 і 1868 р. (тепер 49. і 50. літні), котрі тепер на фронті, мають зголосити ся до рапорту і жадати приділення до служби поза фронтом.

Просьби о звільнене з фронтової служби до служби в краю по мысли повисших постанов виготовляє адвокатська канцелярія д-ра Степана Бараана у Львові, ринок 10.

## Причинок для родин інтернованих за границею.

З вибухом війни інтерновано за границею в ворожих державах багато австрійських горожан, з окрема муштин в віці від 17 до 50 року тому, щоби на случай повороту не покликано їх до військової служби в Австрії. Се стало ся насамперед в Канаді, де жили сотки тисячі в австрійських горожан — головно Українці з Галичини і Буковини, а в сім році і в Сполучених Державах північної Америки, де є ще більше як в Канаді наших горожан. В інших ворожих краях австрійських горожан було розмірно не багато. Всім тим людям поворот до краю є неможливий аж до кінця війни і вони є відтаті від своїх родин в краю, до котрих удержаня вони причиняли ся, як приміром наші емігранти в Канаді і в Сполучених Державах північної Америки, що десятки мільонів корон прислали річно на удержане своїх родин, що тепер остали без своїх кормителів. Се є важне — особливо на Лемківщині, а так само і в інших сторонах краю, звідки була значна еміграція до Америки.

Так само Москалі в часі свого наїзду поарештували і вивезли в Росію багато наших людей, між ними і селяне, яких родини доси не одержували ніякого причинка на удержане, хоч забрано їм в часі війни їх кормителів.

Сю несправедливість усунув парламент, котрий ухвалив в літі сего року закон про підмогу для родин, котрих кормител в задержано в ворожих краях. Сей закон в 17. серпня 1917 р. В. з. д. ч. 376. звучить:

§. 1. Уповажняється ся правительством, щоби незможним членам родин тих горожан австрійської держави, котрих з причини воєнних подій примусово задержано в ворожих краях за границею, як також магрозів торговельної флотти, котрим поворот з нейтральних країв не був вже можливий, — на час війни зглядно аж до вчаснішого повороту кормителя родини, признано підмоги з державних фондів в висоті кожодчасного причинка для членів родин осіб покликаних до повнення служби в оружній силі.

§. 2. Закон входить в жите з днем оголошеня.

§. 3. Виконане сего закона поручаю мому міністрови внутрішних справ в порозуміню з інтересованими міністрами.

Супроти того, що сей закон оголошено доперва 14. вересня 1917 р., підмога для ро-

## Катехізм Українця.

З брошури виданої товариством „Вернигора“ в Києві 1917\*).

(Дальше).

### 4. Віра (релігій) Українців.

Яка віра Українців? Російські та буковинські Українці — православні. Галицькі та угорські Українці — греко-католики (уніати). Є в Галичині (а почасти й на російській Україні) багато Українців латинської віри (римо католиків). Се так звані латинники. По-між російськими Українцями ще є багато штундистів, а в Америці між нашими людьми чимало, методистів (протестантів).

Чи віра рішає про народність? Всі Українці, чи вони католики, чи православні, однаково діти одної України, то й треба їм жити із собою як братами.

Німці також одні католицької віри, другі протестантської, а проте живуть у згоді та дружбі. Се тому, що ми вже родимо ся Українцями, а вірними — православними чи католиками — стаємо аж після хрещеня. Так само як і партійними людьми (національними демократами, радикалами, соціалдемократами, соціалреволюціонерами) робимо ся аж геть пізнійше. Та се не перешкоджає нам при тім бути добрими Українцями і разом стояти за народну волю, за добро рідного краю.

### 5. Вітчизна — рідний край.

Що таке вітчизна? Вітчизна — се край, де ми вродили ся, вирости, де живуть наші

земляки країни, де живе увесь український нарід.

Де мають Українці свою вітчизну? Наша вітчизна — се українська земля, де Українці жили споконвіку, обробляючи ту землю своїми руками, поливаючи її своїм потом та кровю, захищаючи її перед ворогами. І в нас самих відбила ся вітчизна, а в серці носимо ясний, ніколи не затертий спомин про неї. Вітчизна — се наші батьки і наші діти. У кожному з нас захована минувшина і будуччина рідного краю. Тому ми зі своєю сім'ю-родиною, маємком, товариствами, селами та містами — городами і краями належимо до великої нашої вітчизни.

А звідки там взяли ся Українці? Сю землю, що зветь ся Україна, держить наш нарід від найдавніших часів. Відколи сягає людська пам'ять, все жили там Українці. Вони взяли собі її неуправну і дику, а своїми руками, своєю невсипучою працею переробили її на урожайну ниву.

### 6. Історія України.

Що таке наша історія? Наша історія — се минувшина рідного краю, те все, що колись було на Україні. Наш нарід має свою власну історію, бо жив колись своїм, власним житєм. А як жив своїм житєм, мав свою державу, то й повинен сам правити собою; бо чужі народи не знають, чого нам треба і не роблять того, що Україні на користь.

Яка наша історія? Наша історія богата великими героїчкими ділами та світлим примірами самопосвяти для добра вітчизни. Такої історії, як наша, не має ніякий другий нарід на світі. Нашої історії мусимо добре вивчити ся, щоб гаразд зрозуміти стремління нашого

народу до сотвореня самостійної держави та змаганя до забезпеченя окремішности, щоб устерегти ся на дальше помилок та промахів наших предків та навчити ся завзята і любови до тої землі і народу, котрі вони так хоробро обороняли. Знаючи історію, почувати мемо себе наслідниками — спадкоємцями боротьби предків за волю України.

Хто правив Україною? В давних часах правили Україною князі, яких вибирав нарід. Згодом князівська власть переходила з батька на сина. Вони княжили у Києві. Важнійші із них були: Олег, ще ходив у далекі землі, княгиня Ольга, вельми розумна, Святослав, що воював з Греками, Володимир Великий, що охрестив Україну, Ярослав Мудрий, що зібрав усі українські землі.

Щоб Україна була могутя, треба, щоб була вся разом, вкупі, під одною управою. Так було колись в давніших часах, коли Українці мали свою власну державу, на чолі котрої стояв князь, що жив у Києві. Люди збирали ся тоді на раду, що звала ся в і ч е, і установляли порядок такий, щоб усім було добре жити.

Та навкруги жили дикі сусіди і почали нападати на Україну: Печеніги, Обри, Половці. З ними воювали завзято і побідою наші давні князі. Довго боронили Українці рідного краю перед ворогами, що напирали з усіх сторін. Аж на наше нещасте напали з півночі Москалі. Се був чужий нам нарід, що витворив ся з мішанини Славян, Фінів і Татарів. Мову принесли Москалі славянську, тільки перекутили її на свій лад. Ті Москалі позавидували славі України й напали на Київ (1169 р.), знищили його, а жителів виврали. Тоді українські князі перенесли свою

\* Сей катехізм написав ще перед війною п. Богдан Заклинський і він вийшов друком у Львові ще в 1913 р.



дини інтернованих за границею належить ся доперва від дня 14. вересня 1917 р. Просьбу о признанє підмоги, котра вносить тільки що військовий причинок, треба зголосити в своїм старостві, котре сю підмогу признає і виплачує. В зголошеню треба подати імя і назвище інтернованого за границею, місце по слідного його побуту за границею — коли воно відоме, його вік, послідне місце замешканя і принадлежности в краю, чи служив при війську, чи ні, а при арештованих Москалями цивільних особах (не військових полонених) час і місце і причину їх арештованя. Далше треба вичислити всі особи з родини — подібно як при зголошенях о військовий причинок —, до котрих удержаня причиняв ся інтернований та подати докази (пр. свідків або почтові посвідки на прислані гроші), що інтернований (батько, муж, син, зять, па серб) прислав гроші на удержанє родини або сплату довгу.

Наші люди повинні чим скорше робити зголошеня, бо підмогу признають староства тільки тим, котрі до них зголосять ся. На случай потреби такі зголошеня виготовить адвокатська канцелярія д-ра Степана Барана у Львові, ринок 10.

## Світова війна.

На російським фронті в східній Галичині не стало ся посліднім тижни нічого важного. На буковинським і румунським фронті Росіяни і Румуни кількакратно поновляли свої наступи, які всюди відперто зі втратами для російсько-румунського війська. На півночі в околици Риги Німці далше очищують здобуту область над рижським заливом, котрий в цілости знаходиться в німецьких руках. З голосів російських газет довідуємо ся, що Німці ладять новий пролом російського фронту коло Пінська і Баранович і звивають своє воєнне начальство, щоби заздалегідь подбало о забезпеченє сего фронту перед таким погромом, як се було недавно під Тернополем і Ригю.

На македонсько-альбанським фронті ліве крило французько-англійської армії Сарая верейшло до наступу в околиці озера Малик на полудне від озера Охрида. Французькі війська, вперті Італійцями і Росіянами напали на німецько-болгарські становища на північ і захід від згаданих озер і виперли Німців та Болгар з їх головних становищ на

столицю у Галич, а потім у Львів в Галичині. Нарід шанував князя Романа Галицького, котрий воював хоробро, відпирючи на всі сторони ворожі напади, та не давав людям кривдити. Визначнішим галицьким князем був Данило, котрий коронував ся на короля України.

Та ось прийшло нове лихо: Татари або Монголи знищили Україну. І як не старали ся наші князі, щоб привернути давню могутність України — все дарма. Україна втратила державну самостійність і мусіла підлягати чужим народам. Український нарід опинив ся в неволі у Литовців, Татарів та Поляків. Поволо всю Україну загорнула Польща. Аж велика українська революція, або народне повстанє (1648 р.) визволило Україну з під Польщі. Та гетьман Богдан Хмельницький не був певний, чи вдасть ся самому оборонити українську державу, й мусів шукати союзників. Року 1654 поєднав ся він з Москвою, і се було для України найбільше нещастє. Хотмо жовтський цар і записав, що буде шанувати всі права України, не додержав слова.

Тільки взяли Москалі наш нарід у свої руки, почали насильно, в ролючю нищити волю України. Запровадили скрізь московські порядки а всю силу звернули на те, щоб Українців змосковщити.

Тоді українська старшина, побачивши бід, лучила ся з іншими сусідними державачи, щоб тільки визволити ся з московського ярма. Гетьман Іван Виговський злучив ся з Польщею і розбив московське військо під Кожутопом. Гетьман Петро Дорошенко зєднав ся з Турками і також бив Москалів. Гетьман Іван Мазепа прикликав на поміч Шведів, щоб помогли визволити Україну, і разом з ними рушив на Москаля. Та в

захід від озера Охрида Ту віднесли Французи безперечно значний місцевий успіх і розширили заняту ними область.

На італійським фронті послідна битва над Сочєю ще не зовсім покінчена, хоч брак її того розмаху і завзята, що давміше. Голонним осередком боїв остає і на далше гора святого Гаврила (Монте Сан Габріеле), когру на дармо старають ся Італійці здобути. Крім кількох місцевих незначних успіхів Італії ї не мають щастя в тій битви. Загално беручи, наш італійський фронт остав доси ненарушений.

На заході нова проба офензиви з 8. с. м. скоро погасла. В її місце настала у Фляндрії страшна боротьба артилерії, що місяцями переходила в барабанний огонь. Англіїці не робили однак більших приступів піхоти, а де їх відділи зблизили ся до німецьких окопів, там відперто їх ручними гранатами. Так само в Шампанії і під Верден Французи трибували сильніших приступів, але їх відперто. Вправді на заході ще не зовсім покінчила ся літна офензива Англіїців і Французів, але вже нині можемо сказати, що їх офензива зовсім не вдала ся і що треба буде довшого часу, нім вони зможуть розпочати ще одну пробу пролону німецького фронту. На разі вони потішають ся тим, що в Сполучених Державах північної Америки стоїть під оружем півтора мільона жовнірів, котрі однак доперва десь за пів року в марті 1918 р. можуть бути частинно ужиті в Европі.

Про мир на разі не чувати нічого певного.

Низше подаємо звіт австро-угорського штабу за час від 12. до 18. вересня с. р. включно.

## Звіти австро-угорського генерального штабу.

### Війна з Росією і Румунією.

(12/9). Росіяни і Румуни кілька разів сильно атакували горби на захід від Окни. Их наступи зломано переважно вже нашим огнем. Раз відперто їх три наступи.

(13/9). На Буковині і над Збручем значнійша діяльність неприятельської артилерії і стей.

(14/9). Нема нічого особливого до оголошеня.

битві під Полтавою не пощастило Українцям і Шведам. Не здійснили ся змаганя кращих синів України — визволити рідний край з чужинецького ярма. Москалі на спілку з Поляками розділили Україну поміж себе. На правім березі Дніпра була польська власть, на лівім московське панованє. Щоб уже не боятися українського повстаня, Москалі хотіли змосковщити всіх Українців. Почали нищити вільні українські порядки та заводити московську темноту й неволю. Автономну Гетьманщину скасовано. Московська цариця Катерина II зруйнувала „Січ“, а на Україні завела кріпацтво, люту панщину. З того часу остала ся у нас пісця:

„Катерино, вража дочко, що ти наробила? Степ широкий, край веселий тай занала [стила!“

Щоб і сліду не зостало ся з давньої волі, названо Україну „Малороссією“, а Українців „Малороссами“.

Те московське панованє над Україною довело до того, що багато Українців і не знає, хто вони є; називають себе „Малороссами“, або й — що ще гірше — „руськими“ себто Москалями.

Не коаще було Україні й під Польщею, яку в 1772 році розібрали сусіди між собою. Українські землі, що належали до польської держави, відійшли під Росію й Австрію. Австрії дістала ся Галичина. Назабаром і Буковина перейшла від Турків до Австрії.

Та не змогли знищити вороги Україну, хоч як їм хотіло ся се зробити. Була ще в українським народі та житєва сила, що все чоловіка веде до волі, до щастя, до повного, свобідного житя. Захували вороги увесь наш нарід у кайдани, поневолили, але душа народу — не вмерла!

(15/9). Не стало ся нічого особливого.

(16/9). Нема нічого до оголошеня.

(18/9). Нема нічого до оголошеня.

### Війна з Італією.

(12/9). Протягом вчерашнього дня тільки на стоках Монте Сан Габріеле счинили ся сильніші бої. Були вони для нас успішні.

(13/9). Огонь неприятельської тяжкої артилерії на наші становища на Монте Сан Габріеле і на схід від Гориці треває далше. На північно-західнім стоці Монте Сан Габріеле від вчєра таю піймано в завзятих боротьбах 23 офіцирів і 535 жовнірів та здобуто 12 скорострільів. Сильні неприятельські стей, які вирушили на Подлесце, відперто. В Тиролі і в Каринтії нагальні злиги і бурі перешкоджували боевій діяльності.

(14/9). На північнім стоці Монте Сан Габріеле відперто три сильні наступи Італійців.

(15/9). На фронті над Сочєю понавляла ся місяцями боева діяльність. На полудне від Село над Сочєю не повело ся кілька наступів Італійців. Монте Сан Габріеле є острілюване огнем тяжких гармат. Відперто частинні атаки Італійців.

Число італійських летунів зістрілених на полуднево західнім фронті в серпни виносить 32. Ни в тім часі стратили 11 літаків.

(16/9). Над Сочєю протягом дня в кількох місцях значна бєрба артилерії. Сумерком ворог на полудни від Подлесце три рази на дармо пішов до наступу. На північно-західнім склоні Монте Сан Габріеле відділи гонведів з наступу на ворожі рови привели полонених і скорострільів.

(18/9). На Баїсниця відперто відокремлені наступи неприятеля, підняті після сильно го артилярійського підготовленя.

## Воєнний образок.

(З рогагинського повіта).

Вже два місяці, як пересунула ся боева лінія далеко на схід, полишаючи за собою, сліди огню і меча. Чимало будинків згоріло, декілька сіл буряном заросло — ледви знати, що там жили колись люди. Саме місто

Як лиш подув прихильний весняний вітерець із заходу, ожив нарід. Відродженє України — се небуденна подія в історії світа!

При помочи рідного письменства двигнув ся зі сну великий нарід до нового житя. Рідне слово промостило собі дорогу на російській Україні у творах Котляренського, в Галичині у Шашкевича, на Буковині у Федьковича. Вони перші піднесли з забутя давню славу народу та дали віру в кращу будучність. А вже з приходом пророка України, Тараса Шевченка — настали нові часи, часи сиражнього відродженя. Се він надав той розгін українській національній ідеї, з яким вона тепер змирає все вперед.

І хоч замучили Шевченка московські поспіаки, але відродженої сили не вбили. Тепер уже не страшні нам ніякі кайдани, ні тюрми, бо ми вже віднайшли те, що були загубили: свою українську душу, свою національну окремішність. Хоч і як лютував ворог кат, запаняв Українцями Сибір, — та не знищив України, бо Україна живе у кождім Українці! „Не вмирає душа наша, не вмирає воля!“ Українці переконали ся, що лиш боротьбою здобудуть волю. І справді 1905 року революція принєсла нам деякі полєкші, але не надовго. Незабаром стало ще гірше, як було. Але на те й лихо, щоб з ним бити ся! Українці на рос. Україні не падали духом в боротьбі за своє право, вірячи твердо в свою перемогу. В сій вірі піддержував їх приклад братів в Галичині й Буковині, де Українці дійшли вже до високого степеня національного розвитку.

Отже бачимо, що багато набідував ся наш нарід після втрати своєї держави. Час йому вже знову відбудувати свою державу — незалежну Україну! (Далше буде).



Рогатин впадо жертвою козаської гульті ще в р. 1914. Осередок його, тобто сама торгова частина — самі згарниці. Передмістя остали. Остало в повіті ще трохи людей, трохи незданих коней та худих коров. За те старанно забрано в повіті збіжжя, пащу і то понад міру. Надсилаєть ся час — до — часу для тих, що не мають свого збіжжя, муку, але вона довить безпечна перед з'ужитом. І якість не навить навіть виселенців, тих айнещасливійших на всім світі, якими власти „так ревно займали ся“. Треба, щоби ці чотири послідні слова понесли ся в парламенті, але у від'овіднім тоні! Бо ледви, ви можна повздержати ся від вислову „подиву“, побачивши таку муку, якої певно ані п. президент красяного господарського уряду ані його настватель не те не кушали, але навіть не виділи!

В довітї було багато виселенців, яких не всіх ще відасламо домів; однак їх нікто не числив, не знає їх потреб, не давав їм їсти.

Виплачено їм з уряду по 30 до 40 К на оплату пасовиска для худоби, але за зимівле не звернено. Нема кому снм зайняти ся, а староство не повинно, що можна жадати звороту і снх коштів від централї. Все ж таки, якби числити по 250 К за удержане корови, а 300 К за удержаня коня — можнаб дещо повернути свої кошты.

Господарі з о в сім не мають тягла, бо кой зареквіровано. Тепер лежать великі простори землі облогом. З управою озвими не буде ліпше, а заносить ся на те, що з весною буде значно гірше. Селянам не дасть ся змоги купити вибраквані війскові коні, товар, а без того наш господар як без рук. Велика посілість дістає на добрах усільях моторові плуги, купує нові за добрим одугом від централї для відбудови краю, продаючи свої старі мотори за добрі гроші. А вже певну чашу горя випивають наші господарі, коли ходять о военні чинитьба та реквізиції. Велика посілість робить на чинитьбах мастки, все їй точно виплачуєть ся, а дивити наших господарів чаше діють ся надужити при таких нагодах, самовільно забираєть ся їх власність без заплати і носвідок. Мільони і мільони тратять наші господарі. Сидомлено було щось один раз комісію для чинитьб, однак представника нашої рільничей організації — як звичайно у нас — забуло довідомити о засіданю.

Для несеня помочи населеню створено і буде творити ся різні господарські, агро-відавчї, рільничї ради і уряди, різних відморунників і мужів довіря, але довіря населеня не вспіли і певно не вспіють вони собі з'єднати, бо основну снз збу мають, що айного не роблять. Ліпше булоби заступити геї ті ради і уряди одною господарською радою апл. господарським урядом з відомідиними відділами так, щоби засідень різних рад було менше, а більше щоба буде роботи і справдішної оіки. Першим успільним удрішній діяльностю такої рада чи уряду є: надежне заступництво в них для українського населеня.

Находить зима, а в нею лютий дорадинк гелод і холод. Власти повинні сейчас виділити до будови бодай найкомешнїших будинків для господарів, а наші економічні організації в повіті повинні охоронити наше населеня перед выиском при продажі продуктів та набуваню средств покжики.

Возможне поле до праці отаираєть ся для філії „Сільського Господаря“, яка вже віджила. Рада філії відбула недавно засіданя, на яким порішено поробити приготованя до відбудови позита через зібране данях про довіри шид, занятя ся виселенцями, заступати ся у властей у всіх пекувих саравах, поробити заходи о відповідне заступництво українського населеня при горожанських дорадиних органах староства та подавати населеню правму і господарську поміч через оспіване канцелярії правної поради і помочи і те по можности не тільки в Рогатині, але і в Бурштині.

Будинок української гімназії в Рогатині вже увільнений від війска. Зголошеня учеників до гімназії приймають ся і є надія, що сей осередок нашого культурного життя в Рогатині під розумним проводом теперішньо-

го директора рогатинської гімназії д-ра Демиса Лукіяновича відновить по трех літах перерви давню славу рогатинської гімназії.

Задля браку людей і военних обставин наше політичне жите в повіім дастою. З наших політичних діячів дехто ще перед айною випровадив ся (пр. о. Андрій Пеленський з Книгини), кількох в часі війни померло (о. Гаврило Боднар зі Свистідьник, о. Іван Созанський з Черча), мшших знова як о. шамбеляна Стеяна Городецького з Вербиловещь, о. Івана Яворського з Путятинещь, о. декана Юстина Гаврисевича з Чарова і інших знищила цілковито айна і воєнне лихоліте. Та не всі ще пали духом і передовсім завдяки о. шамбелянови Городецькому, котрий в наслідок злобного домоосу одного з хрунів з Вербиловещь о мало що не пострадав житя в часі відвороту австрійських війск в 1914 р. і стратив ціле майно — українські організації поволи відживають. А роботи буде багато, бо руїна велика.

## — Наші люди з відбитих областей — — — — ПОДІЛЯ І ПОКУТЯ — — —

в справах війснннх причиннів, урльопів, реклямаційних і взагалї адвокатських — нехай звертають ся о пораду і поміч ДО КАНЦЕЛЯРІЇ АДВОКАТА

—: Д-ра СТЕПАНА БАРАНА —: у Львові, Ринок ч. 10.

Андрій з Плядик Плядицький.

## Жінчина пятка.

— Дай Боже здоровле вуйку! Що ж там нового?

— Та відки я знаю? Ви вчені, читаете в казетах, та може більше щось знаєте, що нового... А я? Адіт, перелучив сі річ, встав досвіта, випив тоту хляпавку, що м'би навивас ся каков, тай позамітав „цимру“ і кручу сі...

— Та як? Ви ж хорі.

— Господи! При воську нема як дома. Як лиш чоловік може вдержати сі на ногах, так зараз ним й нослугують сі... Ая!... Ага правда? Чи не вічталивсьте в казетах, що йде вже пошта на Станіславів?

— Читав вчєра, вуйку — прийдіть, та напишу вам до жінки...

— Я, табо то вважайте чоловік живе сі там в вашій „швармі“. Як прийду, то вває ми сі, що всі тоті пани лист на мене дивисі, який в мене кабат подертий, тай пантальони полатані.

— Не бійте ся, приходіть!... Так коло десятої...

Оттак то кожного раия постійно розмовляв я в галицьким „вуйком“, як йшов до лікарської візити. А „вуйко“, ще середних літ селянин зі Станіславівцями, добродушний, похилений та вічно понурий. Шпиталь переповнений всякими людьми — всяких маредностий і мому вуйкови було дуже „скучно“, як кавав, доки не знав мене. Та як тільки я вратував його з одного тужного подорожєя, де він не міг розвезити ся з Німцем, мамо того що аживав всяких слів, які тільки приносили ся у айній в його пам'яті, мій „вуйко“ тішить ся дуже мною і ніколи не міг наговорити ся. — А як говорив, то скленював покірно голову, усміхав ся незначно і обережно, потихо зачинав свое питанє.

— А, ни дуже знищили коло Станіславава? і так довго не зводив очий з мене, доки я не відповів.

Якось по полудни зайшов я в кімнату, де лежав „вуйко“. Як лиш побачив мене, кинув робити папіроску з дубового листя, став коло своєї постелі і якось неспокойно глядів на мене.

— Адивітсі, тай ви прийшли до мене? — кавав усміхаючись. Сідайте...

Я глянув на табличку, над його ліжком. На лївій стороні, де зазначаєть ся мареднісць хорого, була написана латинська буква Р. (Поляк).

— Вуйку, а ви що за один? — питаю.

— Я то? Тажи... Я знаю?... — замінив ся вуйко, непорозуміваючи питаня.

— Ви Поляк?

— Але де — борони Боже!...

— А що-ж ви?

— Та, такий як й ви...

— А як вас питали, що ви є, то як ви відповіли?

— Та, з „Галиції“, тай вже... Вони не розуміють ся на тім...

— Принесіть крейду вуйку...

Я перемазав „Р“, а написав „Ukr.“ (Українець).

— Видите вуйку! Ви не вмієте читати, але дивіть ся: Тут було написано, що ви Поляк...

— А то! А я й незнав... — перервав вуйко.

...А тепер тут стоїть, що ви Українець! Чуєте? І все як будуть вас де питати, мижіть так, а не инакше! Ану зачитайте ся того Мадяра, що він є, чи скаже, що Німець? Мусите шанувати свій нарід, бо инакше вас не будуть шанувати, лиш помітувати, як непотрібом... Затамте-ж собі!..

Мій вуйко ще нише схилив голову, а потім чорними потрісканими руками втер слюзи з очий і ледво лютно прошептав:

— От Господи! Як то добре, як найде-сі свій чоловік... Не одного навчит... Від нині буду вже темити.

Діждав ся я, що мій „вуйко“ таки аважив ся прийти до мене. Застував носміде кілька рази в двері, а як я вже голоснійше крикнув „прошу“, відхилив їх трохи, і чотидененько всунув ся як кіт. На пальцях хитави ся підійшов до мене і виловив ся недміло.

— Славайсу!

— На віки слава! Сідайте вуйку, заку-рїть... Ну, я готовий, можете диктувати лист...

Вуйко задумав ся, адивив ся на свої ді-раві черевикі і дрозжаним голосом зачав:

— „Жоно моя дорога! Доношу тобі, щом з ласкі Пана Бога здоров, лиш кельки мї нападають вночи... Перестудив сі в „швармі“. Як дістанеш се письмо, то навиви ми, чис здорова, тай діти, тай корова. Добре мені тут, лиш без грейварі бідую, але те ніш... Навиви ми „рикомандирований“ лист, зби борши дійшов...“

Поздоровляю ті по низдінимі рази Міхал Гарух“.

Я справив дещо в писаню мову „вуйка“, та звернув йому увагу, що він не навивєть ся „Міхал“ тільки Михайло. І на сшри такнув мені привітно. Пішло „письмо“, а „вуйко“ місця неможе найти собі. Чекав тиж-день — нема; „вуйко“ домарнів, став мовчавий, ще більше згорбив ся, а до мене й не показуєть ся. Певно думав собі: „Зле написав, тай не дійшло“.

Аж вчєра, входить до мене „вуйко“. Але якж зміна! Більше випростований, вус підкручений, а сам веселий і сміливийший.

— Що ж там „вуйку“? Давно я бачив Вас...

— Еї, дайте спокій... Жури сі чоловік.

— Та чим?

— Письмом, що не вертало... Гадав, що не жме вже нікто дома... Але дивіт сі! Прийшло мені, бігне Боже прийшло! Недурно сніло сі мені сі мовя, щом був з жінков в лісі і бив сі з добережником... А дивіт сі, прибило ся!..

І він подав мені відтимок грошевий.

— Дванадцять корон дісталисьте... — кажу.

— Ая дістав... Озде воши...

Він виїмив чорну гамчірку зва цахуки, розвив її і показав мені синяний папір — пятку.

— Видите! — каже вуйко. Отсю петку не буду мігнети, доки жити буду... Повинно обійдусі сим ринським...

— Та чому „вуйку“?

— Бо се жінка післала мені як знак,



що жинка мала в руках, що корнала грейцар до грейцарі, аби вона була ціла...

Та йдіт „вуйко“! Пан Біг знає, чия те п'ятка! Жінка надала в Станіславові, а до Лєвова прийшов переказ лише до вас, а гроші Бог знає в чьїх рук.

— Та що ви кажити, пані? Та ж я пізнаю, що вона була в руках Гамусі... Адіт, навіть роздерта трохи, то Гривць малий хотів подивити сі, що вона татови послала... Ей — я то знаю! Ніколи ї не пропущу.

І „вуйко“ як незнати який скарб, цілував стару потовщену п'ятку і навіть заплакав над нею з радости...

— Аби хоть була дописала тут на кінчику нетки, що корова здорова, то би ми ще лекше стало... Бо як то дома без корови?...

Не змогли ніякі мої переконання.

Вуйко носить дальше завиту в чорній ганчірці п'ятку як саячене зіле, вдоволений, „що в него й грейцар є і жінка здорова“... Дина мучить його часто згадка про корову. А листа не хоче вже... П'ятка — се був знак і лєт. Більше йому не треба...

А „фасований“ тютюн з дубового листа більше йому смакує тепер як перше — бо гроші має.

Львівська лікарня 31. VIII. 1917.

Микола Пройдисвіт.

## Дорогому красви.

Україно моя рідна,  
Що з Тобою сталося?  
І знищена, зруйнована  
Тепер Ти зосталась...

Колось Тебе мордували  
І тепер мордують  
Ні на сльози не дивлять ся,  
Ні жалю не чують.

Нема кому заступитись  
За вдову небогу;  
Устидляють на Україні  
Кістками дорогу...

Україно моя рідна,  
Мій краю коханий!  
Тебе нищили й ще нищать,  
Коли-ж край настане?...

## Нові думки про щастє.

Духова хемія \*).

Хемія се наука про те, з яких ріжних матерій складають ся ріжні річи і тіла, як ті матерії можна розложити (н. пр. зелєво на ррну, яка до зелєва зовсім неподібна) або зложити (примітка перекладника).

Сназав вилителє Сведенбурґ, що кожде биманє і кожда думка витискає свій слід в душі людини. В той спосіб чоловік описує на власнім тілі своє житє. — А знов досвід проф. Гетца виказали, що гнів, ненависть і пригнобленє витворюють в людській організмі шкідливі складники, в яких декотрі навіть отруйні. Зате веселі і погідні почуваня витворюють в нас хемічні складники о значній відкривчій вартості, що скріпляють енергію поодиноких комірок тіла. „Кождому при краму почуваню — пише той професор — тєрарніть хемічна зміна в нашім тілі, а кожде писме почуванє оживляє наше тіло. Кожда думка, що переходить нам через голову, робить зміни в комірках тіла; ті зміни бувають кереміняючі, але бувають і трєвалі. Длєтого кождий чоловік повинен посвятити годину на добу на приємні спомини і мрії та приязні почуваня, відійти від самелюбствя — подібно як деякі вираджяють тягаркани і гімнастичними приладами. По місяцєви такої гімнастики духа стєрдите, яка дивна зміна зайшла у вас в думках і ділах ваших та як се відбило ся на вашім тілі“.

Кромє тютюну й алкоголью підковують

людське здоровлє ще й инші річи та справи. На пр. гнів змінє немічно нашу елину — до тої міри, що робить з неї небезпечну отрую. Як відомо, наглі духові потрясеня не тільки ослаблюють серце, але пераз спричиняють смерть і то протягом години. Учені виказали вже, що наглий злимий піт, який повстає під впливом сильного почутя до вини, хемічно зовсім ріжний від звичайного поту. Стан духа злочинців можна ствердити при помочи хемічного розбору їх поту, який з домішкою одного квасу прибирає виразно криваву краску. Коли розібрати поти людини, з котрих один пригноблений, другий має грижу сумління, третий відчуває завдрість, четвертий гніваєть ся, пятий тішить ся, шестий чимсь вдоволений, — то піт кожного з них викаже ясно настрої, якому кождий підлягає — пише той сам учений.

Як відомо, тривога забила вже тисячі людей, а відвага се цілє, що безпосередно кріпить нас. Гнів матері, що кормить дитя, може спричинити смерть дитини через затроєнє корму. Рагеу, славний доїждає диких коний, оповідав, що гнівне слово приспішує у коня. Живчик о 10 ударів 3 на мінуту. Подібні досвіді зробили вчені на собаках. А шож доперва дасть ся скавати про вплив на людини, особливож на дїтий! Сильне душевне зворушенє викликає нераз воїти, гризота і страх — жовтачку, а напрасний вибух гніву — смерть через апоплексію. Нєраз одна ніч смертельної тривоги на все ломить людину.

Тимчасом кождий має в собі лік проти того, шоб був забавкою власних пристрастей і видуманих страхіть. Той лік, внутрішню силу духа й панованя над собою треба тільки розвинути і скріпити через добрі думки і вправу. Дійсно великим можна назвати того чоловіка, що вміє шанувати в царстві свого духа і на стільки знає духову хемію, що потрафить зробити нешкідливими напади суму і пригнобленя через висликуванє якраз противних їх думок — подібно як хемік, що робить нешкідливими отруї через алькоґолічні средстаа. Учений хемік знає, який антідот (противний отруї лік) нищить силу отруї і длєтого може зробити її нешкідливою. Так само той, що знає хемію духа, розуміє що думка ясна, весела погідна нищить суму понуру і пригнобляючу та, що любов убиває ненависть, мстивість і зависть. Він не піддаєть ся тривові, бо все має при собі і в собі відповідний лік — себто противну думку, котру вміє прикликати й ужити.

Якби учителі в школах викладали ученикам основи духової хемії так само, як викладають їм хемію фізичну, то на світі не булоб хорих на безнадійність і меланхолію (тяжкий смуток), а в слід за тим не булоб тільки злочинів і нещастя. Богато з нас терпить ізаа незнаня духової хемії. Несвідомо затроюємо себе, навіть незнючи, що маємо в собі ліки проти тих небезпечних отруй пригнобленя і суму, які теж травлять і пожерають.

Ніщо так не вичерпує житєвої сили, як гірка зависть, жадоба пімсти і гнів. Жертви тих пристрастей роблять вражінє людям зломаним і постарілим, нїм ще дїйдуть до середного віку. Лучають ся випадки, що людина через сильну ненависть або зависть старієть ся протягом кількох днєв.

А тимчасом ті духові отруї можна так само виштити, як отруї авичайні. Коли нас травить горячка, тоді ми йдемо до лікаря і беремо лік, але коли нас травить горячка ненависти чи зависти, тоді ми зносимо муки пєти, поки та горячка сама не вигорить. Бо не знаємо, що її можна таки зараз вилічити і тє ліком, який все маємо з собою: любов і прихильність зараз ошадилєб нам терпіня і вєрачних потрясенє, особливо страшних длє віжних мозкових комірок. Треба тільки вміти той лік видобути з себе. А сього можна навчити ся через витрєвалу вправу в дуланю. Як нема води такої брудної й зогнилої, якої не дадоб ся хемічно очистити, так само нема людського ума так затроєного алыми думками й налогами, шоб чиста думка не могла його знов очистити.

Лікарі знають антідоти проти отруй і чоловіка, затроєного нпр. аршеніком не лічать морфіною, бо від морфіни він тільки заслужби і в сні сконав би. З проявів хороби пізнають вони, якої отруї ужито і вже

знають, якого антідота треба. А кілько тє людей можнаб уратувати нпр. перед самелюбством, якої тільки ті, що їх окружали, знали антідот на їх гризоту і відразу викликати вміли в них той антідот.

Але прийде час, коли люди знати-муть що протиділати прикрим думкам — рівно легко як охолодити горячу воду через доливане студеної. Люди навчать ся регульовати температуру думок, як уміють вже регульовати температуру води. Чуючи, що наш ум горить гнівом, треба звернути його до любови, а поломінє гніву зараз погасне.

Словом — се річ зовсім не тяжка, рєспідити суть наших думок, посісти власть над ними, регульовати наш настрої і заховати рівновагу, спокій і погоду ума навіть у найприкрійшим положєню. Тоді чоловік буде недоступний длє терпіня, бо знаючи тайву, як протиділати шкідливій дуумці, знищить її нїм вона вкорінить ся. Так можна в час відсунути від себе пригнобленє і сум та духову слабість. І можна се зробити кождої хвилі. Тільки подумати, кілько то людських терпінє і нещастя можна усунути через знанє і пристосованє духової хемії! Тільки подумати, як приємно і добре булоб позбути ся всякої ненависти, зависти, гніву, жадоби, бажаня пімсти, а мати в думі тільки добрі почуваня надії, погоди, охоти до житя і прихильности! Раз осягнувши такий стан духа, не треба вже навіть тратити сил на поборюванє злих почувань, бо існуючі добрі почуваня самі не допускають злих. Адже з темної кімнати не проганяємо темряви — як тільки впустимо до неї світло, темрява сама уступає.

Одиноким способом, шоб позбути ся внутрішньої незгоди з собою се — видовнити душу внутрішню згодою. Знеохочєнє і пригнобленє втікає під напором думок радісних, погідних певних надії. Огонь не горить, коли його залити водою. Самою тільки силою волі не мож прогнати ненависти, зависти, жадоби пімсти. Любов є тим антідотом, що проженє їх напевно. Як стонь під водою так ненависть заступити любовю, а тоді ненависть вмить щезне. Кілько разів відчуваєш тривогу, сумнів, страх, чи яке небудь инше прикре почуванє — нищ їх при помочи инших, якраз противних. Памятай, що всяке пригнобленє се прояв затроєня духа. Але памятай також, що все маєш і лік під рукою бо маєш в собі спосіб проти того.

Кожда гарна, добра і права думка витискає в умі нашім слід і очищує його. Коли такі добродійні думки заповняють твій ум, то противні не мають там доступу, бо вони разом поруч себе існувати не можуть.

Людське тіло складаєть ся з 12 родів комірок, а саме з комірок мозку, костий мязів і т. д. Здоровлє і сила наша зависимі від щідности і здоровля тих комірок. Хороба се доказ, що котрийсь рід тих комірок нарушений. Наша думка ділає не тільки на мозок але також на всі инші части тіла. Учені відкрили у сліпих частинки сірої мозкової маси в кінчикях їх пальців. І сям пояснюєть ся, що осліплєні потрафлять кінчиками пальців відчувати навіть найдрібніше писме, ба навіть відріжнати краски! Се доказує, що думаємо не тільки мозком та що наше тіло се немов продовженє мозку. Кожда думка що входить до комірок мозку, скоро уділяєть ся також усім иншим коміркам нашого тіла — і є причиною тих напрасних потрясенє цілого тіла пр. на якусь несподівану вістку зла телеграфічна вістка спроваджує прим. забувеня в мозку, серці або жолудку. Се пояснює нам чому люди протягом кількох годин або мінут сивіють! Бо потрясенє мозку уділяєть ся всім коміркам тіла.

Білїони комірок, з котрих складаєть ся тіло людини, посвоячені з собою і тому близькі собі, що спричиняє або шкодить о дній комірці, се так само відбиваєть ся і на инших.

Длєтого кожда частинка нашого тіла терпить або скріпляєть ся — залежно від наших прикрих або веселих думок. На се є незлічима скількість доказів, як про се памятати-мемо, тоді будемо обережні в добираню своїх думок.

Найважнійше завданє людини се утримуванє в згоді всіх родів комірок. Тільки така людина нормальна, себто здорова і шож за тим слїдує — також чесна, права, благо-

\*) З книжки американського філософа Мардена.



**ПОСЛІ** Українсько-німецький САМОУЧОК укладу проф. Онуфрія Солтиса (4-те побільшене видане). Книгарська ціна у Львові і на провінції 2 К. — з поштовою пересилкою на поштові листи 2.20, на заочній поручено 2.50 (5 штук К 10., 10 штук К 18., вже оплачено). Висилки лише за попереднім надісланням готівки, за послідатою о 70 с. дорозше. Висилаю також Церк. Співаник з нотами на 4 голоси за 1 К. — Перли, шутки та вигадки, ціна К 1.20. Замовлення і гроші належить вислати на адресу: А. Окпиш, Львів, ул. Кадецька ч. 4.

родна. Багато нещастя і житєвих невдач треба приписати злим думкам. Чоловік зовсім здоровий не має ніякої охоти до злих діл. Тільки в комірках, надломаних злими думками витворюють ся злі налоги. Таким чином від нашого здоров'я залежить наша моральність і щасте та наша житева справність. Злочинна думка затроює нашу кров і тоді робимо злі діла, нерз і проти власної волі.

Чоловік оточений немов морем думок, що пливають в різних напрямках, часто противних собі. Хто не вміє кермувати своїми думками, той попадає в вир противних собі струй. Треба вміти неутралізувати (робити нешкідливими) противні нам думки. Одна з найбільших перешкод в запровадженню бездротного телеграфу полягала на тім, що годі було зразу знеутралізувати в повітря тисячі різних електричних струй. Таксамо є і в морі людського духа при вироблюванню нашої вдачі. Але багато людей уже розв'язало ту загадку для себе і вміє неутралізувати злі струї думок — добрими. Щасливий той, хто вчасно присвоїв собі ту тайну духовної культури і шукує, утримувати себе в добрім настрою духа.

Я знав все пригнобленого, заспаного, сумного молодця, що вічно жалувал ся на жите і на себе. Він акимсь чином оженив ся з доброю веселою дівчиною, що розвеселила і його та навчила, вірити в свої сили. І той чоловік змінив ся до непізнання. Він веселий. Від аж сяє радість і надія. Львов і добрий настрій його подруги зробили з нього празднього чоловіка, викликавши в нім самим відповідну зміну.

Пам'ятайте, що в тобі, в твоїм нутрі є лік проти найгірших отруй, проти зневіри і суму, гніву і ненависти, зависти і пімсти, фалшивої амбіції і лінивства. Уживай того ліку. Він називаєть ся — думка.

## НОВИНИ

Хто буде головою Української Парламентарної Репрезентації? Українське Бюро доносить з Відня, що теперішній сідого главий президент Юліан Романчук має в найближшій часі зложити гідність голови Української Парламентарної Репрезентації. А що д-р Кость Левицький, голова Народного Комітету, не хоче прийняти гідности голови, вибір повинен упасти на тепершнього заступника голови д-ра Евгена Петрушевича. Заступником голови має стати посол д-р Еуген Левицький.

Проти польських посягань на українські землі. Дня 12 с. м. явили ся у міністра заграничних справ гр. Черніна послы д-р Петрушевич, д-р Еуген Левицький і д-р Трильовський, і в імени Української Парламентарної Репрезентації предложили йому ряд домагань в справі заятих українських земель. При тім застерегли ся проти того, щоби намірене постановенне поладжене польської справи яким небудь способом дотикало українські землі. Міністер прийняв сю заяву до відомости.

Українські послы у міністра внутрішніх справ. Іменем Української Парламентарної Репрезентації і Українського Комітету Ратункового послы д-р Петрушевич і д-р Колесса в дни 15 с. м. відбули в раду з міністром внутрішніх справ гр. Тоггенбургом в справі політичних домагань Українців в Галичині. Послы вручили міністрови пропам'яте дисьмо (меморіал), в яким висказані ті домаганя. Міністер обцяв поробити відповідні зарядженя і заявив, що в сих днях знова деякі повіті, а саме тернопільський, теребовельський і чортківський будуть отворені для позорту виселенців, що в справі повороту

мешканців Волині будуть небавом видані окремі розпорядки, та що міністерство зарядить, що слід, проти дальших евакуацій та безправних ревізій.

З темного лемківського села. Є в нашій селі в Висовій (повіт Горлиці) „воєнний“ — як сам себе називає — вїт Асафат Гатала. Се справді воєнний вїтуньо. На зазив нашого отця пароха Мартинювича, щоби дав громадську печатку на аркуш з підписами людей в справі увільнення митрополита Шептицького з російської неволі, відповів на кількарязово представлення, що печатки не дасть, бо йому доля митрополита байдужна. Рівнож не хотів підписати і не підписав представлень жінок, які вносили просьби до староства в Горлицях в справі увільнення їх мужів з Талергофу невинно арештованих. Жінкам, що мають мужів при війську, шкодить на кождім кроці, щоби не дістали причинків, а навіть не хотів довший час потвердити Филипови Ференцови і Омелянови Демянчикови, двом інвалідам, посвідки, що вони не здібні до праці так, що обом стримано місячну платню інвалідів. В воєнним тяжким часі, коли майже в кождій нашій хижі (хаті) плач і сум, наш воєнний вїт дозволяє панам

Полякам, що є в Висовій з полоненими Москалями, на музику в коршмі, де сам вїт з жінкою і доньками за гербаткою з румом в товаристві „панів“ забавляють ся. Гарний начальник, нема що казати! Замість заборонити в тих сумних часах музику, дозволяє він дурити дурним бабам, які в коршмі пропизають гріш за причинки. Громада Висова маючи такого вїта, повинна віднести ся з жалобою до староства і намісництва і всіми силами старати ся о його усунення, коли він свою вїтівську владу виконує на оче видну шкоду громади. *Висівський.*

З долі жовіра України. (Витг з листу українського жовіра): Асенгерований в 1913 р., перебуваю до часу в війні в Боснії. З вибухом війни пішов я на Сербію. По відвороті з Сербії пішов я на італійський фронт, там був 5 місяців. Пришов приказ іти з німецькими військами знова на Сербію, по здобутю Сербії на Чорногорю, відтак на Альбанію. Захорувавши, удав ся до шпиталю; по трех місяцях, вилічений з малярії, зголосив ся в кадрі, де побув всього 28 днів. І знова пішов на фронт, до Тироля, там був 10 місяців на позиції. За се дослужив ся я одної звїздки.

Вже 4 роки при війську, а не був ще 4 години в дома на відпусті.

Мені так тужно, що смерть мені обаятна. Прошу Вас, Пана Редакторе, допоможіть мені! Здоровлю Вас зі щирого серця Андрій Лисий, формайстер.

Варварство москвофільського пароха. Заходами свідомих Українців-селян громади Поршна повіт Львів уставлено там в маю сего року на громадській площі побіч школи стрілецький щит лицаря в збруі на пам'ятку побідної битви українських січових стрільців на Маківці в 1915 р. Відкриття щиту довершив тодішній завідатель парохії о. Степан Йойко, тепер завідатель парохії в Ямельниці коло Сколього, в присутности церковної процесії і всіх громадян Поршни; при сій нагоді зібрано кількасот корон на інвалідів українських січових стрільців, котрі здоров'я втратили в борбі з московським наїздником. На нещасте громади в серпні с. р. вернув до Порошни по близько трилітній побуті в Талергофі місцевий парох о. Николай Олексій, відомий в львівським повіті москвофільський діяч і сейчас р'шив ся усунути стрілецький пам'ятник з громади. З огляду однак, що ніхто з громадян не поділяв його думки, о. Олексій взяв ся сам до роботи і дня 10 с. м. сам викопав пам'ятник, понизив таблиці з написами, а пам'ятник зі стовпом забрав до себе, хоча в сей спосіб

раз на все усунути з публичного місця українську воєнну пам'ятку. Тим поступком викликав о. Олексій велике обурення в громаді, котра внесла через канцелярію адвоката д-ра Степана Барана у Львові проти него донесення карне до ц. к. державної прокуратурії у Львові о злочин публичного насильства через ушкоджене чужої власности. Ціле огидне поступоване москвофільського пароха представила митрополитови Шептицькому окрема делегация з Поршни, жадаючи від него усунення з громади розбійничого москвофїла.

Відновлене діяльности судів в східній Галичині. Президія львівського ц. к. висшого краєвого суду в Оломуниці подає до відомости, що слідуєчі суди підняли свою урядову діяльність: краєвий карний суд в Чернівцях, окружні суди в Станиславові і Коломиї, повітові суди в Гвіздці, Городені, Калущі, Войниліві, Рожнітові, Кутах, Снятині, Вижниці та Кіцмані. Окружні суди в Тернополі і Чорткові як і повітовий суд в Тереховлі, котрі мимо неприязельського наїзду не залишили урядової діяльности, урядують далше без перерви. Повітові суди в Микулинцях, Підволочисках, та Збаражні тепер урядують в Тернополі.

Осідок буковинського правительства в Коломиї. Буковинське краєве правительство (намісництво), яке в червні 1916 р. з Дорни Ватри перенесло ся до Праги, буде в найближшій днях приміщене в Коломиї. З політичних властей Буковини доси відновлено тільки староство в Заставній, яке обнимає 30 громад.

Поворот виселенців. Міністерство внутрішніх справ рескриптом з 28 серпня 1917 ч. 51.102 отворило огсі повіті для загального повороту виселенців: Стрий, Житачів, Бібрка з виїмком громад Ходорів і Стрілиська нові, Калущ з виїмком міста Калуща, Богородчани, з виїмком містечок: Богородчани, Солотвина і Лисець та Станиславів з виїмком міста Станиславова. Виселенці які побірають державну підмогу, а які найдалше до дня 12 жовтня 1917 вернуть до своїх постійних осідків і найдалше в тім дни зголосять у старостві свою осідку, будуть одержувати ще далше підмогу через два місяці. Отворення дальших повітів наступить небавом.

Легалізація причинкових квітів. На дисьмо краєвого товариства господарського „Сільський Господар" у Львові, звернене до президії львівського висшого суду краєвого в Оломуниці о поручення підчиненим судам, щоби причинкові квіти і прочі грамоти легалізували (удостовірювали) безплатно в часі всіх урядових годин в суді, відповіла президія тогож суду рескриптом з 28. серпня 1917 р. ч. спр. през. 25.349, що визвала всі підчинені повітові суди, щоби легалізацій підписів на квітах і грамотах не ограничували лише до деяких годин, але споряджували їх протягом цілого дня в урядових годинах. Подаємо се до відомости і просимо всіх, щоби скористали з повисшого зарядженя і легалізували причинкові квіти і прочі грамоти безплатно в суді.

Авдієнції у митрополита Шептицького. Митрополит уділяє авдієнції (послухань) лише в понеділок, второк і п'ятницю, в годинах 10 до 1 перед пол. і 4 до 6 по полудни.

По смерті парада. Було се в Дальматії,

Часописи доносять про такий страшний случай: Онегін Попович був зам'яжним селянином з Кнін в Дальматії. Молодий, здорової людини, в розквіті своїх сил, бистроумний, талановитий, всюди радо бачений і люблений так, що цілими літами був вїтом в громаді. Був селянином, але одним з найінтелігентніших і найталановитіших дальматійських сербських селян,



добрим господарем, організатором, визначним бесідником. Коли вибухла війна, його ув'язнено, але відтак знов освободжено і взято до війська. Тут обвиня його хтось, що він колись щось сказав. Його ув'язнено і віддано під військовий суд в Сінґ, суд засудив його на смерть. Раненько виведено його з в'язниці в товаристві священника і кількох жовнірів — перед ним несли хрест — на площу вправ, де його розстрілено. В два місяці по розстріленню Поповича умирав той, котрий на него доніс і проти него сказав, що чув, як Попович з чимсь там вговорився. Перед смертю, вівчав священника і призвав ся, що він фалшиво зізнав і що Попович не говорив того, що він на него доніс. Коли се довідав ся адвокат Поповича, постарав ся о ревізію процесу і при новій розправі Поповича увільнено. Увільнено, але вже давно розстрілено і в гробі поховано. Відтак уда ла ся військова музика на його гроб і відо грала там при приписаних військових почестях імперський гимн і так дала помершому за до ситьчине. А в нас таких невинних Попо вичів були десятки тисячів, але доси ніхто не перевів такої паради на гробі невинної жертви, так що і доси на їх пам'яті тяжить пятно зрадників.

Вписи до українського жіночого учи тельського семінаря в Тернополі відбудуть ся в днях 27., 28. і 29. вересня с. р. в кан целярії заведеня в годинах між 10 — 1 перед полуднем до всіх курсів семінаря і класи приготування, яка буде отворена, коли зголосить ся достаточне число учениць. При вписі треба предложити послідне свідоцтво шкільне, а в разі перерви в науді також свідоцтво моральности. Нові учениці мають предложити крім сего свідоцтво уродження. Вписове виносить 10 К. Вступний іспит на жерший курс і приготування курс відбу деть ся 1. жовтня. Місячна оплата буде уста новлена опісля. Поправчі іспити на висші роки відбудуть ся з початком шкільного ро ку. Для замісцевих дозволене є зголошуване письменно, але документи мусять бути пред ложені при появі в заведеню. — За Дирек цію „Укр. жін. учител. семінаря“ Іван Бо днар.

Гімназія в Бережанах. З кінцем вер есня с. р. отворить ся гімназія в Бережанах; зголошувати ся можна лично або письменно тепер у директора Шафрана. Українська мо додіж, котра хоче найти в Бережанах примі щене в бурсах, або на приватник станціях, нехай сейчас зголосить ся картокою кореспон денційною до проф. гімн. д-ра Василя Ле вицького в Бережанах. Ученики, що покінчи ли по селах школи, можуть мимо незнаня або малого знаня німецької мови, сейчас зголосити ся. Коли буде більше число, отво рить ся ще одномісячний курс перед іспита ми до гімназії для тих, що учать ся щойно німецької мови. Рівночасно отворить ся і жі ночий семінар. Учениці, що рефлектують на інтернат або приватні мешканя, зволять та кож сейчас зголосити ся.

Велике обманство у Львові. В липни с. р. зачала оголошувати в львівських поль ських часописах фірма Товарніцкі і Спілка, що за 12 кор. за 100 кілограмів доставляє довільну скількість вугля перед зимою. За чало зголошуватись маца сторін. В серпни знов оголосив Товарніцкі, що потрібний за нає вугля вже закупили та зачне спроваджу вати з вуглевої централі у Відни та Кракові. Знов поспіпалось багато замовлень. Але пер ечитала його оголошеня на його нещастє львівська поліція тай здивувалась, що де сь існують вуглеві централі у Відни та Крако ві. Переведено ревізію і арештовано Тovar нїцкого і його секретаря. Показалось, що сї обманці натягнули 239 сторін на около шість десятих тисячів корон. За зманчені гро ші купив собі Товарніцкі каменіцу у Львові.

Небезпечний розбишак. Перед двома тижнями убив хтось багатого нотаря у Фуль неку на Мораві і забрав більшу кроту гроша з його каси. Були здогади, що се зробив Людвик Врески, військовий дезертир і заво довий злодій та розбишак. Коли двох жан дармів його вислідило і хотіло арештувати, бандит стрілами з револьверу положив обох трупом на місци. За ним уладжено відтак військову допомогу, бо він укривав ся в неда леких лісах. Коли диянт на чолі патрулі

Уживайте „Данія“ до крохмаленя біля!

**„ДАНІЯ“** найлучший виріб, який заступає **КРОХМАЛЬ**

**А** найвище **Н** і марку охор. **І** поввно застер. **Я**

Не нищить біля!  
Незрівняний в ужитю!  
Розпукає ся в воді, не лишає осаду!  
Зовсім не шкодить біля!

Конечний в кождім господарстві, в шпиталях, монастирах, військових заведенях і т. п.

**НАБУВАТИ:** в пачках оригінальних з описом легкого способу ужитя у всіх дрогеріях, корінних skleпах і складах перфумерії і т. п. **по 80 с. і К 1-50**

Щоби охоронити наш артикул перед покутною продажою, відступаємо його поважнішим купцям у всіх місцевостях Галичини, Буковини і Польщі з відпо відним рабатом і рекламою. Відповідні запити валежить адресувати до:

**„ДАНІЯ“** Централя для Галичини, Буковини і Польщі  
**Краків, Фльоріяньска 28. I. пов**  
Ч. телефону 1416. 224-2-3

зближив ся до місця, де ховав ся розбиша ка, сей нечаяно вистрілив, вбиваючи під ним коня і смертельно раячи лейтнанта. Бандит утік і довший час скривав ся в ріжних місце востях. Аж вкінци одному поліційному зген тови в Моравської Острави вдало ся його вислідити в одній реставрації в однім морав ським місточку і його приарештувати. Банди та сковано і відставлено до військового по левого суду в Кракові.

Загальні збори пасічників з Східної Га личини відбудуть ся дня 27 вересня о го дині 7 вечер в Товаристві Педагогічнім Зімо ровича 17. А. 29-1-1

† Померли

Евген Коляджин, ц. к. судія в Долині, помер дня 3. вересня с. р. в Гавгайм, куди виїхав був лічити ся на серцеву недугу, якої набавив ся в часі першого російського наїз ду, хоч числив тоді несповна 40 літ житя. Покійний судія Коляджин се один з крас ших синів України. Він ураз з дром Стаху рою розвивав велику діяльність в Самбірщині ще як кандидат адвокатури і авскультант судовий. Колиж іменовано його в р. 1910 судією для Долини, розвинув неабияку ді яльність в долиньським повіті, з окрема заняв ся філією Українського Товариства Педаго гічного і дав почин до заснованя приватної української гімназії в Долині, якою щиро займав ся до кінця житя. І філії Просвіти і Сільського Господаря лежали йому дуже на серци. В його хаті був осередок громадян ського та товариського житя в Долиньщині. Загальнолюблений і поважаний як здібний та справедливий судія — при тім дуже обра зований і політично вишколений. Лишає по собі в повіті серед наших селян і серед шир ших кругів української суспільности в краю щирый жаль. Осироченій Родині, жені Стефа нії з Левицьких та донечці пересилає уся Долиньщина слова розради. Спочив далеко від рідної землі і Свого Народу, якого був добрим сином. Тож нехай земля буде йому пером!

Оголошеня.

Будівельні майстри і теслі

най зголосять ся зараз до священ. Михайла Кіта, Новиця коло Калуша. Добрий заробок на довший час. Відбудова селя. Сільські май стри з околиці повіта Калуша не най зараз прийдуть. 29-1-?

**ДЯКА** потрібно сейчас. Зголошеня до уряду парохіяльного в Ляшках завязаних, печта в місци, повіт Рудки. 24-3-3

Розрадою у воєнним часі є читанє цікавих і гарних книжок.

- Такі книжки продаємо по незвичайно дешевих передвоєнних цінах, а саме:
- Оповіданя про Хведова Християнина і про друга його Оврама Жидовина — М. С. Ліскова — 20
  - Вирід — оповіданє Осипа Шпунка — 1-60
  - Зільник — поезія Волод. Шашкевича — 40
  - З півночи — твори Павла Граба — 40
  - Задля хазяйства — оповіданє Потапенка — 20
  - Не селі — повість Т. Школиченка — 1-30
  - Для загального добра — оповіданє Михайла Ко чубинського — 40
  - Поезії — Осипа Маковця — 40
  - Не той став — Іван Левицький — 60
  - Дві долі — повість Данила Мордовця — 2-

Адресувати: **Книгарня Наукового Товариства Шевченка** 3-? **Львів, Ринок ч. 10.**

Оголошеня.

Ц. к. Заряд бараків табору виселенців в Гмінді Низша Авентія, езиває отсех всіх низше поданих людей, щоби безпробольно подали свої докладні адреси в справі цінних паперів IV. воєнної позички. Кореспондентку треба адресува ти так: **K. k. Barackenverwaltung, Stünd N. 6.** Гмінд, дня 11. серпня 1917.

За ц. к. управу бараків Д-р **БІЛИНСЬКИЙ.**

- Повіт Зборів.**
- 1) Пушнар Анастасія, село Івачів.
  - 2) Рунавець Федь, „ Вовчиці.
  - 3) Пігань Анна
- Повіт Бучач.**
- 1) Сабадаш Спирідіон, село Дубенка.
  - 2) Сабадаш Францішка, „
  - 3) Барціхоцьська Анна, „
  - 4) Станбреш Федь, „
  - 5) Демчишин Йосиф, „
- Повіт Товмач.**
- 1) Тереса Левицька, село Озерни.
  - 2) Хромей Паська, „
- Повіт Зборів.**
- 1) Думанська Анна, село Івачів.
  - 2) Михайловська Парася, „ Вовчиці.
  - 3) Коцинин Онуорій, „
  - 4) Піган Йосиф, „
  - 5) Мазуревич Темя, „ Кабаріці.
  - 6) Салюк Марія (Василя), „ Батьків.
  - 7) Сяпро Наталія, „
  - 8) Ковальська Анна, „
  - 9) Старин Пелягія, „
  - 10) Бугайський Іван, „ Кабаріці.
  - 11) Сибини Ганна, „ Ярославичі.
  - 12) Заберська Катерина, „
  - 13) Цуп Явдохе (Гната), „
  - 14) Бартини Параска (Василя), „
  - 15) Капечь Яким, „
  - 16) Ран Варвара, „
  - 17) Ран Анна, „
  - 18) Лисак Олена, „ Ярославичі.
  - 19) Маланчук Яцко, „ Кабаріці.



# Під Крилами Церков

Без літературна леотівка, яка запетіла до нас із заморданної України.

Оповідане дуже інтересне і веселе.

НАПИСАВ ЗАКОРДОННИЙ УКРАЇНЕЦЬ Ю. СТРИЖАВСЬКИЙ.

Ціна 1-50, з пересилкою 1-60.

Замовляти: „Дешеве Видавництво“ Львів, Блякарська 18. II. пов. (ганок).

## Кому пропала гроші!

з тої причини, що не знав приписів про військові причинки і заосмотрене родин осіб військових, той нехай купить собі книжку написану Володимиром Целевичом, яку видало Краєве господарське Товариство „Сільський Господар“ н з:

### „Військові причинки і заосмотрене родин осіб військових“.

Книжка ся обіймає 9 аркушів друку і говорить ся в ній про новий і старий причинковий закон, про державні запомоги, про заосмотрене родин офіцерів і військових урядників, про заосмотрене інвалідів і про заосмотрене родин померлих жовнів і офіцерів. Крім сего подано в ній 33 звори прошень, представлень, зажалень і відкликів. Один примірник коштує 2 корони на коручену поштовою пересилкою треба долучити 65 сот.

Висилає тільки за готівку: Канцелярія Краєвого господарського Товариства „Сільський Господар“ Львів, ул. Зіморевича ч. 20. і Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка Львів, Ринок ч. 10.

### АДВОКАТ КРАЄВИЙ

Др. Евгений Гвоздецкий

веде канцелярію

у Львові, при улиці Краоіцих 6.

## РУСЬКА ШАДНИЦЯ

в Перемишлі, вулиця Косцінська ч. 3.

Приймає і виплачує шадничі вкладки щоденно в годинах урядових. Вкладки опроцентує на 4%, починаючи вже від слідуєчого дня по дни зложення аж до послідього дня перед днем відобраня.

ВКЛАДКИ в „Руській Шадниці“ можна складати особисто в касі товариства, поштовыми переказами, грошевыми листами, чеками поштової Шадниці, які Дирекція Шадниці на жадане безплатно доставляє, і в філіях банку австро-угор. на рахунок „Руської Шадниці“.

Уділяє позачок: а) гіпотечних платних піврічними амортизаційними ратами на протяг літ 10—45 після вибору позичаючого; б) на льомбард ефектів, й на есконт векслів. Справи позичок полагаються можливо скоря.

Посередничить у висднуваню позичок в Гал. Воснім Зав. Кредитовім в Кракові.

Всяких інформацій і друкаів уділяє канцелярія „Руської Шадниці“ ул. Косцінська, Народний Дім, I. пов. щоденно безкорисно в годинах урядових від 9—1 год. кромі неділя і українських свят.

Після § 14. устава „Руської Шадниці“, затвердженого через п. к. міністерство внутрішних справ вкладки в товаристві „Руська Шадниця“ в Перемишлі надають ся до людкції пупілярних, фондацийних і т. п. капітала, має отже „Руська Шадниця“ пупілярну обезпеку.

### ШУКАЮТЬ:

Хтоби знав де перебувають Анна Цюна, жена Антона і мама Марія Цюна зі села Личківці, повіт Гусятин, прошу мене повідомити, на таку адресу: Антин Цюна, k. u k. Divisions Bäckerei Nr. 11. Feldpost Nr. 408. 28-1-4

### Машини рільничі

Модотільні ручні і кератові, січкарні, плуги, борони і інші, першої якості подає як довго вистарчить запас, як також удержує репараційний варстат

Теодер Гулль в Раєі руській. 3-3 25.

УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ У ВІДНІ

### Д-р Евген Левицький

має

Адвокатську Канцелярію

де передше. Адреса така: Herrn Dr. Eugen Lewyckij, Advokat in Wien VIII. Josefstädterstr. 73 — або: Herrn Dr. Eugen Lewyckij, RABg. se und Advokat in Wien, I. Parlament. 5-5

### ТОВАРИСТВО

ВЗАЇМНОГО КРЕДИТУ

## „ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ

ул. Руська ч. 20.

Телеф. 788.

засноване при Товаристві взаїмних обезпачень „ДНІСТЕР“ в р. 1895 на підставі закона о стовариствях з р. 1873.

Одначальність членів обезпаченя з одвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділяти кредити своїм членам рільникам обезпачення в „Дністрі“ від більше літ.

Відсотки від вкладок 3% кромі,

без нотручення репозитного коштуку.

### ВКЛАДКИ

приймає і виплачує Каса Товариства в урядових годинах від 8. до 3. в налудях.

Каште в Почтовій Шадниці 35.377.

Жирова каште в Австро-угерській Банку.

Шадничі вкладки К 5,327.450

Власний кашток „ 686.388

Уділені позички „ 4,233.608

Канцелярія Товариства створена в переі волудням.

I. 18-7

## Земельний Банк Гіпотечний

Спілка акційна у Львові

(ул. Підвалє 7.)

Акційний капитал . . . . . К 1,364.000  
Резерви . . . . . 326.000  
Власний кашток К 1,700.000

На основі Найлішого уповаженя — міністерство внутрішних справ в порозумінню з міністерствами скарбу і справедливости затвердило рескриптом з 25. мая 1917 поширення діяльности Банку.

На тій основі Земельний Банк Гіпотечний Уділює гіпотечні позички до сплати в дрібних ратах;

вексліві позички (есконт векслів) та позички на підклад цінних паперів;

Купує і продає всякі вартні папері, дає на них зачети і сталі кредити;

Приймає вкладки і опроцентує їх від слідуєчого будного дня по зложенню до дня виплати; вплата можна довершувати без коштів чеками, які Банк розсилає за бажане;

Миняє заграничні гроші, гроші банкноти і виплачує всякі купони;

Посередничить в купні і продажі, т. е. на замовленне купує і на припорученне продає комісово всякі ефекти, знаряди, машини, товари та земельні посілости;

Основує і заводить хліборобські, промислові і інші підприємства (також спілкові);

Приймає в перехованні вартні папері і дороземішности та завідує ними;

Всякі банкові припорученя переводить під найкориснішими умовами.

Краєвий адвокат і оборонець в кримінальних справах

### Д-р Степан Баран

у Львові, Ринок ч. 10. дім Просвіти, I. поверх

приймає справи кримінальні, цивільні, виготовляє представлення до повітових комісій причинкових, вносить жалоби до адміністративного трибуналу, виготовляє просьби о урльоп для жовнів і взагалі полагає всі справи, які входять в круг адвокатської канцелярії.

Основане 1901. р.

## КРАЄВЕ ТОВАРИСТВО КРЕДИТОВЕ

стов. зар. з обм. порукою

у Львові, ул. Домініканська, 11. (власний дім)

дає Позички а) на сільські ґрунти і міські реальности за гіпотекую або без гіпотек на сплату до 15 літ, б) на векслі, в) на застав цінних паперів і житєвих поліс.

Уділ 50 К. Скоря виплата; можливо найнижші кошті.

Т-во приймає Вкладки на шадничі книжочки по 4%; довшеречиншеві якокації на умовлений висший процент.

Т-во інформує і посередничить в справах обезпачень на жите безплатно.

Години урядові від 8—2 з пол. 9-10

## Ширіть „Свободу“

### СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА НАРОДНИЙ ФОНДІ

Датки налєпите відсилати під адресою: Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10, на вкладкову книжочку ч. 6000 в дописною „Народний Фонд“.

